

Inbreng voor Commissiedebat Leefomgeving (woensdag 17 mei 2023)

Op 17 mei vergadert de Tweede Kamercommissie IenW over de Leefomgeving. Vanuit de gezamenlijke provincies en de Vereniging Afvalbedrijven brengen wij, mede namens de Vereniging Nederlandse Gemeenten, graag het volgende onder uw aandacht voor wat betreft het agendapunt 'Ontwerp-Voorhang ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit melden Bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen in verband met het toevoegen van informatie over zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) aan de omschrijving van aard, eigenschappen en samenstelling van afvalstoffen' (hierna: '[Besluit melden](#)').

Algehele informatieplicht voor ZZS in afvalstromen is nodig om ZZS in afval te minimaliseren

Voor de provincies, gemeenten en de afvalsector is de in het Besluit melden opgenomen beperkte informatieplicht volstrekt onvoldoende om inzicht te krijgen in de ZZS in afvalstromen. Met deze aanpassing van het besluit ontbreekt het in de keten nog steeds aan essentiële informatie om op een kosteneffectieve manier ZZS-emissies te beheersen en te minimaliseren. Provincies en de sector zien liever een bredere (algehele) meldplicht voor ZZS voor bedrijven die de oorspronkelijke ontdoener zijn van afval (hierna: ontdoeners). Dit met een focus op de meest persistente ZZS en met als doel het beheersen en minimaliseren van emissies van ZZS naar het milieu.

Het besluit melden is bedoeld om afvalverwerkers inzicht te bieden in welke ZZS (zeer waarschijnlijk) aanwezig zijn in afvalstromen die ze innemen. Dit inzicht is cruciaal, omdat de afvalverwerkers dan de juiste maatregelen kunnen nemen om emissies te voorkomen dan wel te verminderen.

De gedachte achter het besluit melden is op zichzelf een goede zaak. Echter, er is voor gekozen de meldingsplicht te laten gelden voor een beperkte groep ontdoeners, namelijk bedrijven die actief met ZZS werken en ZZS in de vergunning hebben. Deze bedrijven weten dus al dat hun afval ZZS bevat. De provincies en afvalsector vragen zich af waarom de staatssecretaris de aanpassing van het besluit niet gebruikt om het inzicht bij een bredere groep ontdoeners te krijgen. De kennis van aanwezigheid van ZZS in afval bij een bredere groep ontdoeners is relevante informatie om gezondheids- en milieुरisico's die kunnen ontstaan bij de verwerking van afvalstromen, of bij de herintroductie op de markt van uit het afval teruggewonnen materiaal, te beheersen.

- *Zet in op een algehele informatieplicht voor ontdoeners om ZZS in afval te minimaliseren.*
- *Breng met een onderzoek in kaart hoe een algehele meldplicht van ZZS in afvalstromen door ontdoeners van afval kan worden vormgegeven, om ZZS emissies bij afvalbedrijven naar het milieu te beperken en de circulaire economie te versnellen. Betrek hierbij de bevoegde gezagen provincies en gemeenten, en het afvalbedrijfsleven.*

Beperkte informatieplicht leidt tot uitvoeringsproblemen en hoge kosten

Provincies en de sector verwachten dat met de beperkte informatieplicht voor een groot deel van de afvalstromen de aanwezigheid van ZZS onbekend zal blijven.

- Ten eerste blijft met het voorstel voor een groot deel van de afvalstromen de eventuele aanwezigheid van ZZS onbekend. Afvalbedrijven hebben, zonder informatie van een bredere groep ontdoeners, nauwelijks mogelijkheden om ZZS vast te stellen, hooguit door duur laboratoriumonderzoek, wat het afvalbeheer in Nederland ook veel duurder maakt.
- Ten tweede gaat het besluit in de kern uit van 'marktwerking' bij het verstrekken van informatie door de ontdoener. Oftewel: een afvalverwerker bepaalt welke informatie hij nodig heeft om een risicobeoordeling te kunnen maken. Verwerker en ontdoener moeten dus onderling tot een vergelijk komen. Dit is niet doelmatig

en leidt tot een ongelijk speelveld dat shopgedrag van ontdoeners en cowboygedrag van niet bonafide verwerkers in de hand werkt. Immers, het verwerkingstarief zal hoger of lager uitvallen als een verwerker meer of minder ZZS-informatie vraagt en krijgt. Grondregel zou moeten zijn dat alle afvalverwerkers dezelfde informatie krijgen.

- Ten derde legt de beperkte informatieplicht meer druk op het bevoegd gezag, de provincies en omgevingsdiensten. Deze moeten immers toezien op het voldoen aan de informatie- en minimalisatieplicht van ZZS-emissies. Dit wordt bemoeilijkt als afvalbedrijven beperkt inzicht hebben in de ZZS in te verwerken afvalstromen.

Wijziging Besluit melden geeft onvoldoende inzicht in aanwezigheid ZZS en draagt niet bij aan transitie naar circulaire economie

Provincies en de afvalsector zijn teleurgesteld dat de staatssecretaris vasthoudt aan een beperkte informatieplicht. De wijziging had een tweeledig doel kunnen dienen:

- 1) Als een bredere groep ontdoeners duidelijk moet aangeven welke ZZS er in hun afvalstromen zit, dan weten afvalverwerkers welke emissies van ZZS er voorkomen moeten worden en welke technische maatregelen men moet nemen. Zodoende zou verspreiding van ZZS naar de leefomgeving meer kunnen worden beperkt.
- 2) Er blijft nu een risico bestaan dat er ZZS in afvalstromen terecht komen die door een 'einde afvalverklaring' niet meer als afvalstof worden gezien en toegepast mogen worden als grondstof. Wanneer men er later achter komt dat er toch bepaalde ZZS in deze 'schoon verklaarde' afvalstoffen zaten en deze in nieuwe producten zijn verwerkt, dan zal hier actie op genomen moeten worden. Dit geeft risico's voor de volksgezondheid en draagt niet bij aan belangrijke doelstellingen in de transitie naar een circulaire economie.

Provincies en de sector zien de beperkte informatieplicht als een gemiste kans om deze beide doelen te bereiken. Provincies zetten zich in, zoals afgesproken met de staatssecretaris, om ZZS met voorrang aan te pakken. Zonder goede regelgeving voor ZZS in afvalstromen is het voor provincies heel moeilijk om het zicht op ZZS bij afvalbedrijven compleet te krijgen. Ook kan de afvalsector geen invulling geven aan de gewenste reductie van ZZS in de afvalketen. Spreekwoordelijk: de afvalsector kan niet 'dweilen met de kraan open', zeker als niet bekend is welke stoffen uit de kraan komen.

Voor meer informatie:

Mariet Feenstra, strateeg public affairs IPO, 06-11351708

Robbert Loos, directeur Vereniging Afvalbedrijven, 06-22959620